

Våld i nära relationer

Kort introduktion och information för APT

Bakgrund

Våld i nära relationer är ett omfattande hälsoproblem med stora konsekvenser för individ och samhälle. Att uppmärksamma våld i nära relationer är en patientsäkerhetsfråga eftersom det är en viktig del av patientens anamnes.

Det som skiljer våld i nära relationer från annat våld är det emotionella bandet mellan utsatt och gärningsperson vilket försvårar möjligheten till motstånd och uppbrott. Våldet är ofta upprepat och trappas upp över tid.

Häls-och sjukvårdens uppdrag

Vården har ett tydligt ansvar när det gäller att upptäcka och identifiera patienter som är utsatta för våld samt att ge ett adekvat medicinskt och psykosocialt omhändertagande.

Hälso- och sjukvården ska bedrivas så att den uppfyller kraven på en god vård, enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). För att kunna uppnå god och adekvat vård måste orsaken till de symtom som patienten söker för identifieras. Utsatthet för våld kan vara en sådan orsak.

PERSONALENS ANSVAR

- Upptäcka: fråga om våldsutsatthet för att kunna ge lämplig och patientsäker vård.
- Bemöta, vårda och stödja: Bemöt, ge vård och stöd åt våldsutsatta på ett professionellt och respektfullt sätt.
- Dokumentera: dokumentera våldsutsatthet för att bidra till patient- och rättssäkerhet.
- Ge stöd: aktivt hjälp våldsutsatta patienter att ta kontakt med socialtjänsten, egen verksamhet eller jour för samordning, information och uppföljning.
- Anmäla när barn far illa: om du misstänker att barn far illa har du en lagstadgad skyldighet att genast anmäla till socialtjänsten.

Våga fråga

Patienter som är eller har varit utsatt för våld i en nära relation söker ofta vård för olika symtom ofta upprepade gånger. För att upptäcka utsatthet som ligger under ytan måste vi våga fråga.

Om misstanke finns ska frågan ställas så fort som möjligt, fråga gärna vid flera tillfällen- många patienter berättar inte direkt om erfarenheter av våld.

Upprepade och direkta frågor i en tillitsfull situation ökar sannolikheten att patienten ger ett uppriktigt svar.

Oro för barn

Som hälso- och sjukvårds- och tandvårdspersonal är du alltid skyldig att genast anmäla till socialtjänsten vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa.

Barn som är utsatta för våld eller lever i en familj där det förekommer våld är all hälso- och sjukvårds- och tandvårdspersonal alltid skyldiga att genast anmäla till socialtjänsten enligt kap.14§1 socialtjänstlagen (2001:453).

Tänk på att:

Barn far illa oavsett om utsattheten är avsiktlig eller oavsiktlig eller om utsattheten beror på okunskap om barns behov.

Diskussionsfrågor

- Vilka är utmaningarna har ni i mötet med våldsutsatta patienter?
- Ser utmaningarna lika ut för sjuksköterskor, läkare, sjukgymnaster, psykologer, undersköterskor och arbetsterapeuter?
- Finns det behov av lokala rutiner för när vi ska fråga om våld, hur vi ska fråga om våld och hur vi går vidare vid upptäckande eller misstanke om våld?
- Finns det stöd som behövs när vi misstänker att ett barn far illa?

Rutin och kunskapsstöd

Region Gävleborg har en verksamhetsövergripande rutin som stöd.

Denna rutin kan vara ett stöd för lokala rutiner vid behov, exempelvis för lokala rutiner som tydliggör när och hur personal på en specifik verksamhet eller enhet ska fråga om våld på rutin.

På samverkanswebben finner ni rutin, patientinformation och kunskapsstöd.

[Våld i nära relationer - Region Gävleborg \(regiongavleborg.se\)](https://regiongavleborg.se)

Kontaktinformation:

Avdelning Folkhälsa och hållbarhet

Hanna Höghi

Avdelningschef

026-15 83 09

070-261 22 90

hanna.hoghielm@regiongavleborg.se